Joh. *Bousek*: Die rechtl. Eigenschaft des sog. Grundwassers. Dr. Al. *Tischler*: Gewerbeberechtigungen als Pfandobjecte; dovozuje nepřípustnost ve mnohých případech a neúspěšnost exekuce na živnosti dle nového exekučního řádu. Dr. *Mayrhofer von Grünbühel*: Die Minoritätsschulen. Dr. *Buchmüller*: Wer ist gesetzl. Vorsitzender der Wahlkommission bei den Wahlmännerwahlen f. den Reichsrath in der V. Curie?

Blätter für Selbstverwaltung (vydavatel Dr. St. Licht v Brně). XI. roč. 1900; časopis ten slouží hlavně zájmům společenstev zemědělských. —

V Německu vyšla zajímavá studie prof. *Arndta, Können Rechte der Agnaten auf die Thronfolge nur durch Staatsgesetz geändert werden?* (v Berlíně, 48 str.), ve které autor na základě práva knížat německých za trvání staré německé říše, i dle dalšího vývoje aspoň do r. 1848 (v souhlasu s ideou dědičné monarchie) dokázati hledí, že zákon státní nemohl dotknouti se nástupnického práva agnátů bez jejich svolení, neb aspoň bez předchozí změny zákonů domácích. Dále soudí, že ani ústavními listinami jednotlivých německých států toto stanovisko není změněno; že tedy v žádném případě nesluší agnátu právo odnímati bez jeho svolení; zároveň musí při tom dojíti buď jen ke změně zákona domácího, aneb obou: domácího i státního (pokud totiž sněmu výslovně byla přiznána ústavní příslušnost k měnění řádu posloupnosti). Tyto dedukce o platnosti domácích zákonů opírá autor hlavně o politický t. zv. monarchický princip, tak jako by mocnář byl vlastně-fideikomisním držitelem státního panství. Avšak sotva stačí zatlačiti panující náhled juristický, že mocnář je spíše nejvyšší orgán státu, nestojící nad státem a jeho zákonodárstvím, a že tudíž také práva agnátů jsou povahy veřejné a podřízena zákonu státnímu; jestliže jsou zabezpečena ústavou, zase ústavou mohou býti změněna. — Týž prof. *Arndt* také studií: *Über deutsches und preussisches Verordnungsrecht* (Arch. für öff. R. XV., str. 336 sl.) vystoupil proti spisu prof. *Anschütze*, Die gegenwärtigen Theorien über den Begriff der gesetzgebenden Gewalt u. den Umfang des königl. Verordnungsrechts nach preuss. Staatsrecht (v Tubinkách 1900, str. 94). Kdežto Anschütz ve shodě s panujícím míněním dovozuje, že panovník t. zv. samostatná nařízení právní (obmezující osobní neb majetkovou svobodu) vydati může ve spůsobě nařízení správního toliko na základě formalného zmocnění zákonného (při čemž také zákony doby předkonstituční podobná zmocnění mohou poskytovati), — Arndt opět na základě principu monarchického míní, že mocnář, jakožto středisko vší moci státní, jen potud jest obmezen, pokud to ústavou vysloveno, a že ani ústavní listinou pruskou (týkající se zákonodárství ve smyslu formalním) není mu zabráněno, nadále vydávati předpisy právní o předmětech méně důležitých; taková jest aspoň státní praxe, obecně platná. — V podobném směru jako Arndt, kráčí také *Glatzer, Das Recht der provis. Gesetzgebung*, in Sonderh. nach preuss. Staatsrecht (ve Vratislavi 1899, str. 112), jenž dokazuje, že v Prusku t. zv. nařízení z nouze zastupují zevně i vnitřně zákon (a to proti panujícímu náhledu i tam, kde ústava odkazuje k cestě zákonodárné), a že také mohou měniti stávající zákony, vyjímajíc jedině listinu ústavní; kontrasignatura všech ministrů není vždy nutna (ač všichni jsou odpovědni); když sněm odepře svého schválení, prozatímný zákon pozbývá platnosti, avšak prý teprve vyhlášením král. odvolání. — Téhož předmětu týče se i *Hatschek, Der Ursprung der Nothverordnung* (1899), jenž ukazuje, že instituce nařízení s prozat. mocí zákona v Německých státech byla převzata z ústavního práva francouzského na základě nesprávného porozumění prvků anglických. Bližší referát o tom podal prof. Rieger v »Osvětě« 1900 (str. 147), kdež také stručně jsou vypsány osudy této instituce u nás v l. 1849—1899. V »Osvětě« 1899 (str 1119) je též referát Riegrův o zajímavé rektorské řeči *Loeningově, Die Repräsentativverfassung im 19. Jahrh.* (v Halle 1899), a sice pod názvem: Nynější stav parlamentarismu; z jiné stránky týče se téhož předmětu přednáška *Ofnerova*, Die Gefahren des Parlamentarismus für das Recht (Jur. Bl. 1900, č. 51).

V poslední době vyšly tři spisy věnované všeobecné nauce státní: *Rehm* Hermann (prof. v Erlangách), *Allgem. Staatslehre*, Freiburg i. B. 1899, str. 360; *Jellinek* Georg (prof. v Heidelbergu), *Allgem. Staatslehre*, Berlín 1900, str. 726; *Schmidt* Richard (prof. ve Freiburgu v B.), *Allgem. Staatslehre*, I: Die gemeinsamen Grundlagen des polit. Lebens, Lipsko 1901, str. 292. První spis vydán ve sbírce Handbuch des öff. Rechts od Marquardsena a Seydla (kde od téhož spisovatele roku 1896 vyšla již Geschichte der Staatsrechtswissenschaft); druhý tvoří prvý svazek většího díla: Das Recht des modernen Staates; třetí vychází ve sbírce Hand- u. Lehrbuch der Staatswissenschaften od Frankensteina a Heckla. K spisům těm se vrátíme. — Soustavu ústavního i správního práva říšského podává nejnověji Adolf *Arndt*, prof. v Halle (nyní v Královci), *Das Staatsrecht des deutschen Reiches*, Berlín 1901, str. 792; týž také napsal státní a správní právo pro *Birkmeyerovu*: Encyklopaedie der Rechtswissenschaft (1901). Z 6 populárně vědeckých přednášek v Rostocku vzešla knížka prof. Jindř. *Geffckena*, *Die Verfassung des Deutschen Reichs*, Lipsko 1901, str. 124. Stručný výtah z větší příruční knihy podává (po způsobě katechismů) v 6. vyd. hrabě *Hue de Grais*, *Grundriss der Verfassung und Verwaltung in Preussen und dem deutschen Reiche* (Berlín 1901, str. 118). — P. *Kloeppel* vydal 1. svazek díla: *Dreissig Jahre deutscher Verfassungsgeschichte* 1867–1897, ve kterém vypisuje založení říše 1867—1871 a »léta práce« 1867—1877 (Lipsko 1900, str. 494). Příručný výběr zákonů v tom ohledu je podán Vilémem *Altmannem*, *Ausgewählte Urkunden zur deut. Verfassungsgeschichte seit 1806*, ve 2 dílech (Berlín 1898, str. 312 a 213); druhý díl obsahuje hlavní zákony počínaje rokem 1867 (až do zákona o něm. loďstvu z r. 1898). Týž vydal také zvláště *Ausgew. Urk. zur brandeburgisch-preuss. Verfassungs- und Verwaltungsgesch.*, ve 2 dílech (Berlín 1897, str. 246 a 316), kdež ve 2. díle jsou obsaženy zákony z 19. století (až do řádu pro venkovské obce 7 východních provincií pruských 1891). Ústavní listinu pruskou s úvodem a kommentářem zvláště vydal ve 4. vydání: *Arndt*, *Die Verfassung-sUrkunde für d. preuss. Staat* (Berlín 1900). *BR.*

Z časopisů: *Zeitschrift f. d. Privat- u. öff. Recht der Gegenwart* (Grünhut), XXVII: *Hatschek*, Der Ursprung der Nothverordnung, ein Beitrag zur Receptionsgeschichte des engl. Staatsrechts; *Lahner*, Zeugnispflicht und Immunität; *Varenius* (Upsala), Die schwedisch-norwegische Union (proti *Bernatzikovu* pojednání v roč. XXVI.: Verfassungsstreit zw. Schweden und Norwegen).

Zeitschrift f. Volkswirt., Soc. Pol. u. Verw. (v. Böhm-Bawerk, Inama-Sternegg, Plener), IX.: *Seidler*, Die Reform des öst. Wasserrechts; *Tezner*, Das Administrativverfahren u. seine Reform.

Archiv f. öffentl. Recht XV. (1900) obsahuje (mimo právo mezinárodní): *Damme*, Das Geltungsgebiet der deutsch. Patent- u. sonstigen gewerbl. Ausschlussrechte. *von Frankenberg*, Die Doppelversicherung. *Preuss*, Die staatliche Bestätigung der Mitglieder städt. Schuldeputationen nach preussischem Recht. *Frormann*, Die zur Zeit suspendirten Vorschriften der preuss. Verfassungsurkunde vom 31. Januar 1850. *Stoerk*, Die unbefugte Auswanderung und das deut. Personenstandsregister. *Apt*, Die Rechtsnatur der in Arbeitsordnungen vorgesehenen Strafen. *Arndt*, Über deut. u. preuss. Verordnungsrecht; e. Erwiderung an H. Prof. D. G. Anschütz. (*Nöldeke*, Die Berathung u. Verkündung der Entscheidungen im Civilprozess.) *Schellhas*, Die Terminologie des Rechts. *Mayer* Otto, Eisenbahn- u. Wegerecht, an einem Rechtsfalle erläutert. *Perels*, Die Zulässigkeit u. Bedeutung geheimer Plenarverhandlungen des deut. Reichstages. (*Klein* Max, Die Verbürgung der Gegenseitigkeit im Sinne des das Armenrecht betreff. § 114 der deut. Civilprozessordnung.)

Jahrb. f. Gesetzg., Verwalt. und Volkswirtschaft im Deut. Reich (h. v. Schmoller), XXIV, 1900; v 1. svazku: *Preuss*, Zur Methode jurist. Begriffs-